

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
KOMISIJA ZA VRIJEDNOSNE PAPIRE
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

**PROGRAM RADA
KOMISIJE ZA VRIJEDNOSNE PAPIRE
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2015. GODINU**

PROGRAM RADA

KOMISIJE ZA VRIJEDNOSNE PAPIRE

FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2015. GODINU

I Uvod

Programom rada Komisije za vrijednosne papire FBiH za 2015. godinu planirane su mjere i aktivnosti iz djelokruga Komisije, koje proizilaze iz zakona kojima je regulirano tržište kapitala: Zakona o komisiji za vrijednosne papire, Zakona o tržištu vrijednosnih papira, Zakona o registru vrijednosnih papira, Zakona o investicijskim fondovima, Zakona o privrednim društvima i propisa Komisije i potrebe daljnjeg razvoja tržišta kapitala.

U 2015. godini prioritene aktivnosti planirane su na ostvarivanju zakonom utvrđenih ovlasti Komisije u oblasti regulacije i nadzora tržišta vrijednosnih papira, unapređenje standarda poslovanja profesionalnih sudionika na tržištu, korporativnog upravljanja, transparentnosti tržišta, te zaštite interesa investitora i integracije i razvoja tržišta.

U uvjetima nedovoljne razvijenosti tržišta, prisutne nelikvidnosti na tržištu i smanjenog investiranja u vrijednosne papire, kao posljedica globalne financijske krize, potrebno je realizirati aktivnosti na stabiliziranju tržišta vrijednosnih papira, kroz poboljšanje ambijenta za povećanu investicijsku aktivnost i jačanje povjerenja investitora, razvoj institucija tržišta kapitala, povećanje obima i raznovrsnosti tržišnog materijala, unapređenja transparentnosti i razvoja korporativnog upravljanja.

U cilju poboljšanja stanja na tržištu vrijednosnih papira neophodno je planiranje mjera i aktivnosti usmjeriti jednovremeno u pravcu podrške razvoju primarnog tržišta kapitala, prvenstveno kroz povećanje broja i obima emisija vrijednosnih papira putem javnih ponuda, a drugo unapređenju tržišne infrastrukture i uvjeta za investiranje na tržištu vrijednosnih papira.

Radi unapređenja ambijenta i uslova za emisije vrijednosnih papira javnom ponudom, potrebno je poticati emitenta i investitore na emisije vrijednosnih papira putem javnih ponuda vrijednosnih papira u cilju pribavljanja kapitala za realiziranje razvojnih projekata i investicija u gospodarskim društvima, uključujući i provođenje javne ponude putem burze.

Obzirom na podijeljenost financijskog tržišta na entitete nadležnosti u oblasti regulacije i nadzora tržišta u cjelosti se obavljaju na razini entiteta. To uzrokuje neintegriranost tržišta i neracionalnu organizaciju u kojoj u oba entiteta, postoje posebni regulatorni organi za tržište kapitala, bankarski sektor i sektor osiguranja. U cilju racionalnije i učinkovitije organizacije, smanjenja troškova i stvaranja povoljnijih uvjeta za investitore, bilo bi potrebno na nadležnim tijelima razmotriti inicijativu objedinjavanja regulatora u Federaciji BiH i stvaranje jedne institucije koja bi bila nadležna za regulaciju i nadzor na financijskom tržištu (za tržište kapitala, bankarski sektor i sektor osiguranja), kako je to već organizirano u pojedinim europskim zemljama.

Uporedo sa unapređenjem regulatornog okvira, neophodno je poduzeti aktivnosti na unapređenju tržišne infrastrukture. Tržište treba obogatiti novim tržišnim materijalom, kako dionicama društava koja još uvijek nisu privatizirana, tako posebno emisijom novih vrsta vrijednosnih papira, uključujući državne obveznice, koje bi emitovale federalne, općinske i kantonalne vlasti. Pored toga, bilo bi potrebno afirmirati tržište za emisiju korporativnih

obveznica, kako obveznica društava iz finansijskog sektora, tako i društava iz segmenta privrede. Intenzivnije trgovanje postojećim i novim vrijednosnim papirima donijeće potrebu za kreiranje izvedenih finansijskih instrumenata i početak trgovanja njima.

U nadzoru i primjeni zakona i drugih propisa iz oblasti tržišta kapitala osnovne aktivnosti usmjerit će se na: primjenu zakona i drugih propisa kojima su regulirani uvjeti i načini izdavanja i prometa vrijednosnih papira, primjenu zakona glede izdavanja, ukidanja i obustavljanje dozvola za obavljanje poslova profesionalnog posrednika u prometu vrijednosnih papira, nadzor primjene standarda izvještavanja investitora i javnosti o poslovanju sudionika u prometu vrijednosnih papira, standarda upravljanja dioničkim društvima i zaštite investitora, nadzor nad radom licenciranih sudionika na tržištu kapitala: društava za upravljanje i investicijskih fondova, burze, profesionalnih posrednika, brokera, Registra vrijednosnih papira, banaka depozitara i drugih sudionika na tržištu kapitala, te poduzimanje mjera iz nadležnosti Komisije sukladno zakonu i drugim propisima.

U cilju informiranja investitora, javnosti i sudionika na tržištu kapitala jedan od stalnih programskih ciljeva je i povećanje transparentnosti tržišta kapitala kroz primjenu standarda izvještavanja o poslovanju sudionika na tržištu i redovitog objavljivanja informacija od značaja za tržište i investitore.

Sukladno ovlastima i obvezama utvrđenim zakonom Komisija će u 2015. godini Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine na razmatranje uputiti Izvješće o radu Komisije za 2014. godinu, Finansijski plan Komisije za 2015. godinu i Program rada Komisije za 2015. godinu.

U ostvarivanju ovog programa i razvoja tržišta kapitala neophodna je suradnja sa domaćim i stranim institucijama, suradnja sa komisijama za vrijednosne papire Republike Srpske i Brčko Distrikta, sa regulatorima tržišta drugih država, kao i suradnja sa ovlaštenim sudionicima na tržištu kapitala, domaćim i međunarodnim profesionalnim organizacijama i udrugama iz oblasti tržišta kapitala.

II AKTIVNOSTI PO OBLASTIMA IZ NADLEŽNOSTI KOMISIJE

Primarno tržište-emisije vrijednosnih papira i emitenti

Temeljne aktivnosti u ovoj oblasti su unapređenje primarnog tržišta kroz povećanje broja i obima emisija vrijednosnih papira posebno emisija javnom ponudom, ažurno i pravovremeno rješavanje zahtjeva emitenata vrijednosnih papira i ažurno vođenje registra emitenata.

S tim u vezi planira se izrada propisa predviđenih Programom Komisije za 2015. godinu, koji se odnose na prevazilaženje konkretnih problema uočenih kod rješavanja zahtjeva emitenata.

Shodno navedenom, planira se revidiranje Pravilnika o načinu upisa i vođenja registra emitenata vrijednosnih papira kod Komisije za vrijednosne papire Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj 49/99, 4/05, 18/08 i 8/09) i Pravilnika o upravljanju dioničkim društvima („Službene novine Federacije BiH“, broj 19/10).

Posebna pozornost će se posvetiti stalnom praćenju primjene i unapređenju standarda korporativnog upravljanja u dioničkim društvima. U tom smislu potrebno je poboljšati

informiranje dioničkih društava i javnosti o korporativnom upravljanju, kroz informativne publikacije, seminare i druge oblike komunikacije sa tijelima upravljanja u dioničkim društvima.

U okviru redovitih aktivnosti nastavit će se rješavanje zahtjeva emitenata, praćenje korporativnih radnji, davanje odgovora na upite pravnih i fizičkih osoba, ažurno vođenje registra emitenata i kontrola ažurnosti unosa i promjene podataka o dioničarima i emitentima u Registru vrijednosnih papira u FBiH.

Osim navedenog planira se redovito praćenje zakazanih skupština društava koje na dnevnom redu sadrže neku od točaka iz nadležnosti vođenja postupaka kod Komisije, te u tom smislu inicirati odgovorajuće mjere prema emitentima koji ne izvrše svoju obvezu podnošenja zahtjeva Komisiji.

Planira se sudjelovanje u sudskim sporovima i davanje odgovora na tužbe u predmetima u upravnim sporovima po tužbama protiv upravnih akata Komisije.

Sekundarno tržište vrijednosnih papira, promet i ovlaštene sudionici

Planira se kontinuirano praćenje prometa na tržištu vrijednosnih papira te burzanskih indeksa za društva čijim dionicama se trguje na Sarajevskoj berzi-burzi, praćenje prijenosa kod Registra vrijednosnih papira kao i praćenje kretanja udjela u vlasništvu u prometu i prijenosu vrijednosnih papira.

Periodično će se pratiti i analizirati poslovanje profesionalnih posrednika, njihova tekuća likvidnost, poslovanje Sarajevske berze-burze i Registra, rad udruga profesionalnih posrednika, te shodno tomu predlagati eventualne mjere ili izmjene regulacije. U suradnji sa sudionicima na tržištu vrijednosnih papira razmotriti mjere koje će doprinijeti povećanju prometa i stabilizaciji tržišta kapitala. U tom smislu očekuje se donošenje novih Pravila trgovanja Sarajevske berze.

Stalno će se nadzirati primjena zakona i propisa u obavljanju poslova profesionalnih posrednika i primjena standarda poslovanja i etičkih standarda profesionalnih posrednika, te nadzirati odnos prema klijentima na tržištu vrijednosnih papira.

Nadzor prometa na tržištu kontinuirano će se vršiti putem nadzorne stanice i kroz druge vidove nadzora.

Kontinuirano će se nadzirati ispunjavanje uvjeta za održavanje izdatih dozvola za profesionalne posrednike, za banke skrbnike i banke depozitare, dozvola za fizičke osobe: brokersko-dilerske i dozvole za investicijske savjetnike/menadžere. U cilju ažurnog i sveobuhvatnog vođenja registra dozvola profesionalnih posrednika planira se uvođenje posebnog informatičkog programa za elektroničku obradu podataka.

Kroz razmatranje zahtjeva za suglasnost na opće ake Sarajevske burze i Registra vrijednosnih papira pratit će se i kontrolirati njihova usuglašenost sa zakonima i primjena. Jedan od stalnih zadataka je ažurno rješavanje predmeta u upravnom postupku i drugih zahtjeva, te davanje odgovora na upite i priprema mišljenja o primjeni propisa.

U 2015. godini će se pratiti i nadzirati postupanje po Zakonu o sprečavanju pranja novca i financiranju terorističkih aktivnosti, Pravilniku o procjeni rizika, podacima, informacijama, dokumentaciji, metodama identifikacije i ostalim minimalnim pokazateljima neophodnim za efikasnu provedbu odredbi ovog Zakona. Sukladno novom Zakonu o sprečavanju pranja novca i financiranju terorističkih aktivnosti izraditi nove Smjernice za procjenu rizika i osigurati da svi obveznici provođenja ovog Zakona donesu i primjenjuju procjene rizika.

U primjeni Zakona o preuzimanju dioničkih društava nadzirat će se promet i prelasci propisanih pragova vlasništva, radi utvrđivanja obveze preuzimanja dioničkih društava, utvrđivanja djelovanja povezanih osoba i rješavanja zahtjeva za provođenje tender ponuda za

preuzimanje dioničkih društava. Obzirom da je u tijeku procedura pratit će se donošenje novog Zakona o preuzimanju dioničkih društava.

Nadzirati će se primjena zakona i propisa u obavljanju poslova profesionalnih posrednika i primjena standarda poslovanja i etičkih standarda profesionalnih posrednika.

U kontekstu posrednoga nadzora nad profesionalnim posrednicima su praćenja promjena osnivača/udjeljara (izuzimajući banke, koje vrše samo prijavu promjene) prema Pravilniku o kvalificiranim udjelima sudionika na tržištu vrijednosnih papira („Sl. novine Federacije BiH“, br. 53/13) i ostalih važećih propisa. Dioničarstvo na burzi i dioničarstvo Registra vrijednosnih papira u Federaciji BiH, podliježe propisanim ograničenjima (Zakon o tržištu vrijednosnih papira, Zakon o Registru te Statut Sarajevske berze-burze i Statut Registra) te je u kontekstu primjene tih propisa predmet redovitog nadziranja.

Jedan od vidova nadziranja ovlaštenih sudionika na tržištu – profesionalnih posrednika i banaka koje obavljaju poslove iz čl. 67. Zakona o tržištu vrijednosnih papira („Sl. novine Federacije BiH“, br. 85/08 i 109/12) je primjena njihovih općih akata, na koja Komisija daje suglasnost, a kojima se uređuju način i uvjeti obavljanja poslova, međusobna prava i obveze profesionalnih posrednika i njihovih klijenata i druga pitanja o njihovom radu (pravila poslovanja, uvjeti i način funkcioniranja interne kontrole i tarife naknada.)

Planira se učestće u sudskim sporovima i davanje odgovora na tužbe u predmetima u upravnim sporovima po tužbama protiv upravnih akata Komisije.

Investicijski fondovi

Programom rada za 2015. godinu planiraju se aktivnosti kojima će se osigurati praćenje stanja u ovoj oblasti i primjena zakona i propisa, sa ciljem daljeg razvoja industrije kolektivnog investiranja. Ključne aktivnosti su praćenje primjene Zakona o investicijskim fondovima i propisa Komisije, koji se odnose na rad i poslovanje društava za upravljanje i investicijskih fondova.

U kontinuitetu će se pratiti dostavljanje Zakonom propisanih izvješća o poslovanju fondova i obavljanje njihove djelatnosti, analizirati izvješća i davati odgovarajući prijedlozi. Nastavit će se aktivnosti na davanju prethodne suglasnosti za promjenom akata društava za upravljanje fondovima, zatvorenih investicijskih fondova, kao i na promjenu akata otvorenih investicijskih fondova.

Planira se donošenje i provođenje programa obuke i edukacije odgovornih osoba iz društava i fondova. Nastavit će se po potrebi održavanje radnih sastanaka sa predstavnicima Udruge društava za upravljanje fondovima.

U rješavanju zahtjeva, razmatrat će se odobrenja za izmjene i dopune prospekata i statuta investicijskih fondova i priprema odgovora na upite društava i banaka depozitara, kao i emitenata u svezi sa djelatnosti društava i fondova.

Obaviće se redoviti i izvanredni nadzori poslovanja društava i fondova. Kontinuirano će se pratiti i nadzirati poslovanje društava i fondova u cilju potpunog usuglašavanja poslovanja sa zakonom i propisima.

Provodit će se propisani postupci davanja prethodne suglasnosti za imenovanje članova uprave društava, rješavanja zahtjeva za upis u registar fondova i promjene u registru. Vodit će se baza podataka za povezane osobe u fondovima. U cilju sprečavanja manipulativnih radnji u smislu Zakona o tržištu vrijednosnih papira i Zakona o investicijskim fondovima, vršit će se praćenje povezanih osoba, kretanje vlasništva kod društava i fondova, te praćenje transakcija vrijednosnim papirima fondova i društava u portfelju fondova na domaćem i inozemnom tržištu. Naročitu pozornost potrebno je posvetiti praćenju primjene Pravilnika o dozvoljenim ulaganjima i ograničenju ulaganja zatvorenih investicijskih fondova sa javnom ponudom.

Planira se praćenje izvješća o poslovanju fondova i društava, razmatranje i analiziranje mjesečnih izvješća o poslovanju fondova, na osnovu izvješća o obračunu neto vrijednosti fondova dostavljenih od banaka depozitara. Sačinjavat će se zbirni pregled podataka koji uključuje: pregled aktive i pasive, pregled neto vrijednosti sredstava po dionici i cijene po dionici po zvaničnom tečaju SASE pojedinačno po fondovima, izvješća o stanju na transakcijskom računu fondova, izvješća o kupoprodajnim transakcijama, izvješća o vlasničkoj strukturi fondova.

Planira se razmatranje informacija o ukupnim sredstvima i neto vrijednosti imovine fondova na mjesečnoj razini i godišnjeg izvješća o poslovanju društava i fondova za 2014. godinu. Poduzimanje aktivnosti posrednog nadzora na temelju analize izvješća koje subjekti nadzora dostavljaju Komisiji, te praćenjem, prikupljanjem i provjerom dokumentacije i podataka dobivenih na zahtjev Komisije, a posebice: analiza strukture portfelja fondova, trgovanje dionicama ZIF-ova u kontekstu praćenje zakonskih ograničenja i vlasničke strukture ZIF-ova, praćenje ispunjavanja uvjeta glede temeljnog kapitala DUF-ova, te vlasničke i upravljačke strukturu DUF-ova, analiza korporativnog upravljanja fondova u emitentima iz portfolija ZIF-ova, postupanje banaka depozitara ZIF-ova u obavljanju nadležnosti propisanih Zakonom, sa akcentom na ulogu i odgovornost banaka vezano za izračun neto vrijednosti imovine, obrada dnevnih i periodičnih izvješća, što podrazumijeva postupanje prema pravilima o načinu vrijednovanja imovine, ograničenja ulaganja, računovodstvenih politika i procjena rizika poslovanja, kao i dosljedna primjena Zakona o reviziji i računovodstvu.

Analizirati usuglašenost Zakona o investicijskim fondovima sa legislativom EU koja se tiče uspostavljanja i poslovanja IF-ova i društava za upravljanje fondovima, te izrada prijedloga izmjena i dopuna Zakona s ciljem usuglašavanja sa propisima EU, a imajući u vidu obvezu preuzetu potpisivanjem Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju sa EU, kojim je Bosna i Hercegovina preuzela obvezu da svoje propise usuglasi sa pravnom stečevinom EU. Na temelju dosadašnje primjene propisa predložit će se izmjena Zakona o investicijskim fondovima i po potrebi propisa Komisije o poslovanju društava i fondova, obračunu neto vrijednosti imovine fonda i reviziji finansijskih izvješća. Raditi na sprečavanju manipulativnih radnji vezano za promet dionica ZIF-a i dionica iz portfelja fondova (u smislu Zakona o tržištu vrijednosnih papira i Zakona o investicijskim fondovima).

Pratit će se kretanje vlasništva kod društava i fondova i sprečavanje pranja novca (imajući u vidu da su obveznici postupanja po propisima o sprečavanju pranja novca).

Od ostalih aktivnosti planira se dnevno praćenje prometa dionicama iz portfolija fondova, obrada izvješća o bitnim događajima, prelascima praga vlasništva, izvješća o događajima koji bitno utiču na poslovanje fonda, obrada i evidencija podataka vezanih za održavanje skupština fondova i promjena u društvima za upravljanje fondovima i fondovima vezanim za upravu i nadzorni odbor, ažurno vođenje podataka o najvećim dioničarima zatvorenih fondova i drugih podataka.

Planira se sudjelovanje u sudskim sporovima i davanje odgovora na tužbe u predmetima u upravnim sporovima po tužbama protiv upravnih akata Komisije iz ove oblasti.

Objavljivanje finansijskih izvješća

Redovito objavljivanje izvješća i informacija o poslovanju dioničkih društava i bitnim događajima, od velikog je značaja za donošenje odluka investitora, procjenu rizika investiranja i pretpostavka za dobro korporativno upravljanje i pravilno odlučivanje tijela upravljanja i dioničara. U svrhu primjene propisa i standarda izvještavanja i objavljivanja informacija o poslovanju dioničkih društava i drugih sudionika na tržištu kapitala planira se

praćenje ispunjavanja obveze izvještavanja, sačinjavanje informacija i analiza o dobijenim izvješćima u smislu njihove usuglašenosti sa propisima i poštivanja utvrđenih rokova za njihovo dostavljanje i predlaganje mjera (upozorenja i prekršajne prijave), za emitente koji ne postupaju sukladno propisima.

Pratiti će se primjena računovodstvenih propisa i standarda i standarda o reviziji izvješća emitenata vrijednosnih papira, te unapređenje standarda korporativnog upravljanja.

Nadzor

Pravni temelj i ovlasti Komisije u vršenju nadzora sudionika na tržištu kapitala u Federaciji Bosne i Hercegovine su propisani odredbama Zakona o Komisiji za vrijednosne papire, Zakonom o investicijskim fondovima, Zakonom o tržištu vrijednosnih papira, Pravilnikom o upravljanju dioničkim društvima, Zakonom o sprečavanju pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti i Smjernicama za procjenu rizika i primjenu ovog Zakona koje je donijela Komisija, Pravilnikom o načinu obavljanja nadzora na tržištu vrijednosnih papira i drugim propisima Komisije.

U okviru nadzora obavljaju se sljedeći poslovi: nadziranje primjene zakona i drugih propisa o emisiji i prometu vrijednosnih papira; redoviti i izvanredni nadzor sudionika u emisiji i prometu vrijednosnih papira, Sarajevske burze, Registra vrijednosnih papira i banaka depozitara; predlaganje podnošenja zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka i izdavanje prekršajnih naloga, te podnošenje krivičnih prijava; drugo sukladno zakonu.

Praksa je pokazala, da Komisija zaprima sve veći broj zahtjeva fizičkih i pravnih osoba za obavljanjem vanrednih nadzora. Zahtjevi se odnose na zaštitu dioničara u ostvarivanju prava proisteklih iz vrijednosnih papira, te postupanje po žalbama pravnih i fizičkih osoba u svezi registriranja i prijenosa dionica, kao i drugih prava i interesa dioničara. Nastavljena je praksa iz prethodnih godina da Komisija često zaprima i neutemeljene predstavke, odnosno, dešava se da članovi nadzornog odbora pojedinih emitenata pred kraj svoga mandata podnose pojedine predstavke Komisiji, a praksa često pokaže da isti u tijeku svog mandata, iako im je određeno postupanje spadalo u njihovu djelatnost, nisu adekvatno reagirali i koristili svoja prava, a kada im je mandat upitan traže odgovarajuće postupanje Komisije. Nastavljena je i praksa da dioničari i emitenti, često ne koriste svoje zakonsko pravo da pred nadležnim sudom vrše pobijanje odluka skupštine za koje smatraju da su nezakonite, a nakon proteka zakonskog roka obraćaju se Komisiji sa zahtjevima za nadzor, iako ona u tom dijelu nije nadležna za postupanje.

Plan nadzora u tijeku 2015. godine je baziran na većem broju izvanrednih nadzora, na provjerama postupanja sudionika na tržištu kapitala po pojedinim transakcijama, a podatci bi se dobivali kroz kontinuirano praćenje prometa i suradnju sa drugim sektorima u Komisiji.

Shodno gore navedenom, operativni program za 2015. godinu obuhvata.

I - Redoviti nadzor

1. Nadzor društava za upravljanje otvorenim investicijskim fondovima i otvorenih investicijskih fondova i poslova koje obavljaju na tržištu vrijednosnih papira. Provjera organizacijske strukture, provjera i kontrola obračuna vrijednosti udjela, provjera usuglašenosti registra udjela, provjera načina uplate i isplate udjela u smislu poštivanja propisanih rokova i načina obračuna izlazne i ulazne naknade, provjera načina obračuna naknade za upravljačku proviziju, kao i troškova koji se naplaćuju od OIF-a. Za društva koja upravljaju OIF-ovima, a koje od osnivanja nisu bila predmet redovitog nadzora izvršila bi se, pored gore navedenog i provjera organizacijske

strukture i načina funkcioniranja pojedinih odjela DUF-a sukladno zakonskoj i podzakonskoj regulativi i internim aktima DUF-a, kao i postupanje po usvojenom aktu kojim se uređuje sukob interesa.

2. Nadzor banaka depozitara u poslovima s vrijednosnim papirima i banaka depozitara za investicijske fondove i skrbničke poslove koje obavljaju kao ovlašteni sudionici na tržištu vrijednosnih papira.

Predmet redovitog nadzora bi bilo obavljanje poslova depozitara i sukladno tomu provjera postupanja sukladno odredbama članka 131., a u svezi članka 114, Zakona o tržištu vrijednosnih papira, postupanje sukladno odredbama članka 38. Pravilnika o posredovanju u poslovima s vrijednosnim papirima; kontrola transakcija sa vrijednosnim papirima i drugom imovinom fonda, kontrola troškova upravljanja i provizije, kontrola evidencija i usklađivanje sa evidencijama društva, izvještavanje i prijavljivanje kršenja zakona. Skrbnički poslovi – vođenje evidencije o klijentima, osiguranje mogućnosti dostavljanja podataka o klijentima, kontrola otvaranja posebnog računa skrbnika, obavještanje o stjecanju zakonom propisanih postotaka vlasništva, davanje naloga, pružanje usluga glasovanja;

3. Nadzor brokerskih društava i poslova koje obavljaju kao ovlašteni sudionici na tržištu vrijednosnih papira.

Predmet redovitog nadzora bi bilo obavljanje poslova sukladno odredbama Zakona o tržištu vrijednosnih papira, a posebice sukladno odredbama članka 88. i 114, provjera postupanja sukladno odredbama Pravilnika o posredovanju u poslovima s vrijednosnim papirima, a posebice odredbama članka 39. i 48. – 57., postupanje sukladno odredbama Pravilnika o ovlaštenim sudionicima na tržištu vrijednosnih papira, a posebice odredbama članka 8. i 16., provjera karakterističnih transakcija. Nadzor će obuhvatiti i kontrolu primjene Zakona o sprečavanju pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti i Smjernica za procjenu rizika u primjeni ovog Zakona koje je donijela Komisija.

4. Nadzor Registra vrijednosnih papira d.d. Sarajevo i poslova koje obavlja na tržištu vrijednosnih papira.

Obavljanje propisane djelatnosti u smislu sa odredbama članka 184. – 209. Zakona o tržištu vrijednosnih papira i sukladno tomu način rješavanja zahtjeva za upis prava trećih osoba na vrijednosnim papirima

5. Nadzor Sarajevske berze/burze vrijednosnih papira d.d. Sarajevo i poslova koje obavlja.

Obavljanje propisane djelatnosti sukladno odredbama članka 135. – 174. Zakona o tržištu vrijednosnih papira.

II - Izvanredni nadzor

Kontinuirano vršenje nadzora prema predstavkama i zahtjevima koje zaprimi Komisija, kao i prema saznanjima Komisije o kršenju zakona i drugih propisa. Predmeti izvanrednog nadzora najčešće su inicirani zahtjevima za zaštitu prava dioničara, prigovorima na rad organa upravljanja, održavanje skupština dioničkih društava, promet dionica i dr.

Na temelju činjenica utvrđenih nadzorom shodno zakonu predlaže se određene mjere i sankcije: nalažanje otklanjanja nedostatka, usuglašavanje općih akata, podnošenja zahtjeva za pokretanje prekršajnih postupaka i izdavanje prekršajnih naloga, praćenje njihovog izvršenja kao i zastupanje Komisije pred sudovima po osnovu toga, te podnošenje kaznenih prijava. Planira se sudjelovanje u sudskim

sporovima i davanje odgovora na tužbe u predmetima u upravnim sporovima po tužbama protiv upravnih akata Komisije iz oblasti nadzora.

Na temelju saznanja i praktičnih iskustava iz obavljenih nadzora sudjelovati u normativnim poslovima Komisije iz djelokruga nadzora i praćenja regulative u oblasti tržišta vrijednosnih papira.

Normativne aktivnosti i organizacija

Za unaprijeđenje i integriranje tržišta kapitala potrebno je adekvatno vršiti izmjene i uvođenje novih normativnih rješenja, kako u Federaciji BiH, tako i u Bosni i Hercegovini.

Na temelju obveza koje proistječu iz parafiranog Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, koji je obuhvatio finansijski sektor, kretanje roba, usuglašavanje prava, provedbu prava i pravila tržišnog natjecanja i dr. i inicijative koju je Komisija uputila nadležnim organima na razini Bosne i Hercegovine, potrebno je, uz sudjelovanje entitetskih i državnih organa, pokrenuti aktivnosti na izradi okvirnih zakona iz oblasti tržišta kapitala u Bosni i Hercegovini.

Jednovremeno, treba izvršiti stručne analize i pripreme za usuglašavanje zakona i podzakonskih propisa iz oblasti finansijskog sektora sa propisima Europske Unije koji predstavljaju *acquis communautaire* za finansijski sektor. Pretpostavke za razvoj tržišta vrijednosnih papira i sigurnog okruženja za investitore, posebice njihovog jednakog tretmana kao i nadzorom tržišta i sudionika na tržištu, jesu reguliranje ove oblasti na jedinstvenim osnovama u Bosni i Hercegovini.

Potrebno je donošenje novog Zakona o gospodarskim društvima, iz razloga što je važeći Zakon iz 1999. godine imao veliki broj izmjena i dopuna, a u primjeni pokazao niz slabosti i nedorečenosti, posebice kada je u pitanju zaštita dioničara i upravljanje dioničkim društvima. Prijedlog Zakona o gospodarskim društvima nalazi se u proceduri razmatranja u Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine. Isto tako, novi Zakon o preuzimanju dioničkih društava nalazi se u proceduri usvajanja na Parlamentu Federacije BiH, obzirom da je potrebno usuglašavanje sa EU direktivom, koja tretira pitanje preuzimanja dioničkih društava.

Također, potrebno je pokrenuti inicijativu za izmjene i dopune Zakona o investicijskim fondovima. Važeći Zakon o investicijskim fondovima („Službene novine Federacije BiH“, broj 85/08) nije više usuglašen sa EU propisima, a osim toga u dosadašnjoj primjeni pokazalo se da bi trebalo napraviti određene izmjene. Zbog toga ima potrebe da se izvrši detaljna analiza zakona, provjere uporedna pravna rješenja i na kraju odredi prema praksi u ovoj oblasti, te da prijedlog za eventualne izmjene ovog zakona ili drugo rješenje. Zakon o tržištu vrijednosnih papira nije u svemu usuglašen sa EU propisima, ali izmjenama i dopunama iz 2012. godine ostavljena je mogućnost da to usuglašavanje izvrši Komisija svojim općim aktima. Radi se o odredbi članka 270. stavak 1. točka f) kojom je propisano da će Komisija donijeti opće akte o postupanju sa nalogima i poslovnom ponašanju svih sudionika na tržištu vrijednosnih papira, dozvoljenim tržišnim praksama, vezanim zastupnicima, vrsti (podjeli) investitora i o drugim pitanjima koje je potrebno regulirati radi usuglašavanja sa pravnom stečevinom Europske unije. Pored ovoga radit će se, po potrebi, i na dograđivanju postojećih ili izradi novih općih akata na temelju Zakona o investicijskim fondovima. U tijeku ove godine trebao bi biti donešen novi Zakon o preuzimanju dioničkih društava, koji je izradila Komisija i po kojem bi Komisija trebala donijeti određene opće akte.

Nakon donošenja novog Zakona o gospodarskim društvima potrebno je pratiti njegovu primjenu i usuglašavanje općih akata u dioničkim društvima.

U cilju dalje primjene zakona i regulacije tržišta planira se donošenje ili izmjena propisa iz nadležnosti Komisije.

Od ostalih aktivnosti u ovoj oblasti planira se stalno praćenje pravne doktrine, regulative i pravne prakse, davanje mišljenja i odgovora na upite o primjeni propisa iz nadležnosti Komisije, poslovi u svezi s građansko-pravnim i upravnim sporovima i drugim sudskim postupcima koje je Komisija ovlaštena pokrenuti ili u njima sudjelovati.

Aktivnosti u Komisiji biti će usmjerene na osiguranje financiranja i unapređenje organizacije rada, uvjeta rada, kadrovske i materijalne osposobljenosti u Komisiji, te stručno usavršavanje.

Nastavit će se implementacija projekta informacijskog sustava u cilju evidentiranja i obrade materijala uz upotrebu elektroničkog informacijskog sustava, sa bazom podataka o emitentima, emisijama vrijednosnih papira, izvješćima koja se obvezno dostavljaju Komisiji i dr. Baze podataka informacijskog sustava Komisije potrebno je, u najvećoj mogućoj mjeri, staviti u funkciju praćenja stanja na tržištu, učinkovitijeg obavljanja poslova iz ovlasti Komisije i poboljšanja informiranja investitora i javnosti.

Redovito će se pratiti izvršenje Programa rada za 2015. godinu, putem razmatranja izvješća o radu sektora, ažurnog rješavanja zahtjeva i primjene unutarnjih akata u Komisiji, radi unapređenja učinkovitosti.

Suradnja sa domaćim i međunarodnim organizacijama

U okviru svojih nadležnosti, Komisija će i u narednom razdoblju nastaviti aktivnosti koje promoviraju značaj i razvoj transparentnog i uređenog tržišta kapitala. U tom smislu neophodno je održavati i razvijati suradnju sa nadležnim organima i institucijama, regulatornim agencijama i nadzornim organima u Bosni i Hercegovini i Federaciji BiH.

Cijeneći značaj i potrebe razvoja tržišta i obveze koje proistječu iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju sa Europskom Unijom, Komisija će nastaviti iniciranje prema nadležnim organima izrade i donošenja zakona iz oblasti tržišta kapitala, kao i harmoniziranje propisa iz oblasti tržišta kapitala sa propisima Europske Unije.

U cilju efikasnijeg funkcioniranja i razvoja tržišta kapitala, kao segmenta ukupnog finansijskog tržišta, kontinuirano će se ostvarivati suradnja sa Parlamentom FBiH, Vladom FBiH, Ministarstvom financija, Centralnom bankom BiH, regulatornim agencijama, tužiteljstvima i organima inspeksijskog nadzora. Posebice se planira suradnja sa Komisijom za hartije od vrijednosti Republike Srpske i Komisijom za papire od vrijednosti Brčko Distrikta na razmjeni informacija, harmonizaciji propisa i ujednačavanju uvjeta za investitore i ovlaštene sudionike na tržištu, te unaprijeđenju i integriranju tržišta kapitala u BiH.

Komisija će nastaviti suradnju sa Međunarodnom udrugom komisija za vrijednosne papire (IOSCO), čiji je član i njegovim tijelima koja sudjeluju u pružanju pomoći u razvoju tržišta kapitala, te u razmjeni informacija i standardizaciji propisa iz oblasti tržišta kapitala. Glede toga se planira sudjelovanje u radu Komiteta za tržišta u razvoju IOSCO-a (Emerging Markets Committee), te realiziranje suradnje u razmjeni informacija prema Multilateralnom sporazumu o razmjeni informacija sa regulatorima članicama IOSCO-a. Nastojat će se unaprijediti suradnja sa komisijama za vrijednosne papire zemalja u regionu i drugih država, putem realiziranja zajedničkih projekata iz Deklaracije o suradnji regulatora tržišta kapitala iz našeg regiona. U tom smislu inicirati će se održavanje zajedničkog sastanka komisija za vrijednosne papire Federacije BiH, Republike Srpske i Brčko Distrikta. Takođe, potrebno je održavanje zajedničkog sastanka sa regulatorima tržišta kapitala u regionu na bazi Deklaracije o suradnji regulatora i zajedničkih projekata. Komisija će podržavati regionalnu suradnju burze i drugih sudionika na tržištu kapitala.